

THE IMPACT OF COVID-19 ON TOURISM

IMPACTUL COVID-19 ASUPRA TURISMULUI

¹**Roman LIVANDOVSKI, dr.**

email: roman_turism@yahoo.com

²**Igor MELNIC, dr.**

email: melnic.igor@ase.md

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu Bodoni, 61

ABSTRACT Tourism is considered one of the hardest hits by the COVID-19 outbreak. The sector is experiencing a rapid and sharp drop in demand and a surge in job losses at global level, putting many SMEs at risk. Despite tourism's proven resilience in responses to other crisis, the depth and breadth of the current pandemic will likely have a longer lasting effect on international tourism compared to other industries, more likely to recover once major restrictions will be lifted. This is also due to the potential long-term changes in behaviors with people likely to become more cautious about travelling overseas in the future.

Key Words: Tourism, Air Transport, International Tourism, Air Travel

JEL CLASSIFICATION: Q52, Q57

Introducere

Turismul este considerată una dintre cele mai greu lovite ramuri de focarul COVID-19. Sectorul se confruntă cu o scădere rapidă și puternică a cererii și o creștere a pierderilor de locuri de muncă la nivel global, punând în pericol multe IMM-uri. În ciuda rezistenței dovedite a turismului în răspunsurile la alte crize, profunzimea și lărgimea pandemiei actuale vor avea probabil un efect de durată mai lung asupra turismului internațional în comparație cu alte industrii, mai probabil să se recupereze odată cu ridicarea restricțiilor majore. Acest lucru se datorează, de asemenea, potențialelor schimbări pe termen lung ale comportamentelor persoanelor care ar putea deveni mai prudente cu privire la călătoriile îndepărtate în viitor.

Impactul COVID-19 în întreaga lume

Potrivit Organizației Mondiale a Turismului (OMT) [1], sosirile de turiști internaționali vor scădea cu 20% până la 30% în 2020 în comparație cu cifrele din 2019, care echivalează cu o pierdere de 300 până la 450 miliarde de dolari SUA în încasările de turism internațional (exporturi) –aproape o treime din 1,5 trilioane de dolari SUA generate la nivel global. Contribuția directă a industriei turismului reprezintă astăzi 3,3% din PIB-ul total global și 4,4% în țările OCDE (în medie), cu ponderi semnificative de 14%, 13% și 18% pentru țări precum Spania, Italia și, respectiv, Grecia [2]]. Se prevede că unele țări se vor confrunta cu lovituri mai substanțiale decât altele datorită dependenței lor mari de sector, în special atunci când se ia în considerație următoarea comparație: din primele 10 destinații după sosirile de turiști internaționali (Franța, Spania, Statele Unite, China, Italia, Turcia, Mexic, Germania, Marea Britanie și Thailanda), 8 destinații sunt cele mai afectate de COVID-19, ceea ce înseamnă că șocul economic asupra turismului va fi exacerbă în continuare în aceste țări.

Datele Organizației Mondiale a Turismului (OMT) care arată că costul până în luna mai 2020 a fost deja de trei ori mai mare decât cel al crizei economice globale din 2009. Pe măsură ce situația continuă să evolueze, agenția specializată a Organizației Națiunilor Unite a oferit prima perspectivă cuprinzătoare asupra impactului pandemiei, atât în ceea ce privește numărul de turiști, cât și veniturile pierdute, înainte de lansarea viitoare a informațiilor actualizate privind restricțiile de călătorie la nivel mondial.

Cea mai recentă ediție a Barometrului Mondial al Turismului al OMT arată că blocarea aproape completă impusă ca răspuns la pandemie a dus la o scădere de 98% a numărului de turiști internaționali în luna mai comparativ cu 2019. Barometrul arată, de asemenea, o creștere de 56% față de anul anterior - scăderea pe an a sosirilor de turiști între ianuarie și mai. Acest lucru se traduce

printr-o scădere de 300 de milioane de turiști și pierderea a 320 de miliarde de dolari din încasările de turism internațional - de peste trei ori mai mult decât pierderea din timpul Crizei Economice Globale din 2009.

Conform celor mai recente estimări, Asia va înregistra cea mai mare scădere generală a veniturilor din călătorii și turism în 2020, China reprezentând cea mai mare parte a veniturilor pierdute [3]. În Europa, unde în industria turismului sunt implicați 13 milioane de angajați, se așteaptă ca pierderea lunară a veniturilor să fie de aproximativ 1 miliard de euro ca urmare a coronavirusului, Italia și Spania fiind cele mai afectate țări. Este posibil ca Italia să închidă anul cu 60% mai puține sosiri de turiști comparativ cu 2019, niveluri echivalente cu cele înregistrate în anii 1960, când lumea era împărțită în blocuri, iar călătoriile cu avionul erau un lux rezervat unui segment limitat de turiști [4]. Sectorul turistic spaniol ar putea suferi pierderi de aproximativ 55 de miliarde de euro până în 2020, Catalonia fiind așteptată să fie cea mai afectată regiune, înregistrând o pierdere a cifrei de afaceri din turism de aproape 11 miliarde de euro [5].

Un alt grup de țări puternic afectate sunt micile state insulare în curs de dezvoltare, nu numai datorită faptului că sectorul turistic reprezintă aproape 30% din economia acestora, ci și pentru că orice șoc de o asemenea amploare este dificil de gestionat pentru economiile mici fără surse alternative de venituri valutare necesare pentru deservirea datoriilor externe și plata importurilor. Șocurile puternice vor afecta și Africa subsahariană, unde o persoană din douăzeci este angajată în sectorul turismului. În acest context, un studiu recent al Uniunii Africane [6] estimează că sectorul turismului și călătoriilor din Africa ar putea pierde cel puțin 50 de miliarde de dolari din cauza pandemiei focar și cel puțin 2 milioane de locuri de muncă directe și indirecte, cu efecte devastatoare pentru locurile turistice precum Seychelles, Capul Verde, Mauritius și Gambia se vor micșora cu cel puțin 7%.

Piața Muncii în Turism

Consiliul Mondial al Turismului și Călătoriilor (WTTC) prognozează că până la 75 de milioane de locuri de muncă sunt expuse riscului în acest sector [7]. Această estimare este și mai îngrijorătoare atunci când reflectăm asupra faptului că turismul este unul dintre principalii creatori de locuri de muncă pentru segmentele vulnerabile ale populației. De fapt, o pondere mult mai mare de imigranți cu calificare scăzută, femei și studenți sunt angajați în turism comparativ cu economia globală a afacerilor nefinanciare [8].

Alte caracteristici specifice fac turismul deosebit de sensibil la șocurile economice. Concentrarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor) în industriile turistice ale țărilor lumii este mult mai mare decât în alte industrii: IMM-urile vor avea probabil mai puțină rezistență și flexibilitate pentru a face față costurilor și poverilor pe care le implică aceste șocuri. În plus, având în vedere resursele lor deseori limitate și obstacolele existente pentru a accesa capitalul și pentru a adopta inovații tehnologice, perioada în care IMM-urile pot supraviețui unui șoc va fi probabil mai scurtă decât pentru firmele mai mari. Un alt element este sezonabilitatea ridicată și instabilitatea locurilor de muncă. Astfel, probabilitatea de a ocupa un loc de muncă temporar este semnificativ mai mare în turism decât în economia totală nefinanciară a afacerilor, ceea ce se traduce prin sisteme de securitate socială redusă și beneficii mai mici pentru lucrători. În cele din urmă, interdependența ridicată, dar și diversitatea serviciilor turistice, implică faptul că o criză într-o zonă provoacă efecte dezastruoase asupra întregului lanț valoric al turismului.

Guvernele din fiecare regiune mondială au o dublă responsabilitate: să acorde prioritate sănătății publice, protejând totodată locurile de muncă și întreprinderile.

Secretarul general al OMW, Zurab Pololikashvili, a declarat: „Aceste ultime date evidențiază importanța reluării turismului de îndată ce este sigur. Scăderea dramatică a turismului internațional pune în pericol multe milioane de mijloace de trai a populației, inclusiv în țările în curs de dezvoltare. Guvernele din fiecare regiune mondială au o dublă responsabilitate: să acorde prioritate sănătății publice, protejând totodată locurile de muncă și întreprinderile. De asemenea, trebuie să mențină spiritul de cooperare și solidaritate care a definit răspunsul nostru la această provocare comună și să

se abțină de la luarea unor decizii unilaterale care ar putea submina încrederea asupra căreia am lucrat atât de mult pentru a o construi" [10]. În același timp, OMT observă, de asemenea, semne ale unei schimbări treptate și prudente a tendinței, mai ales în emisfera nordică și în special după deschiderea frontierelor din zona Schengen a Uniunii Europene la 1 iulie 2020.

În timp ce turismul își revine și se întoarce încet în unele destinații, indicele de încredere al OMT a scăzut la valori minime record, atât pentru evaluarea perioadei ianuarie-aprilie 2020, cât și pentru perspectivele pentru mai-august și septembrie-noiembrie. Majoritatea membrilor Comitetului de experți în turism al OMT se așteaptă ca turismul internațional să își revină până în a doua jumătate a anului 2021, urmat de cei care se așteaptă la o revenire în prima parte a anului viitor.

Grupul de experți globali indică o serie de riscuri negative, cum ar fi restricțiile de călătorie și închiderea frontierelor încă în vigoare în majoritatea destinațiilor, piețele majore de ieșire, cum ar fi Statele Unite și China, fiind blocate, preocupările legate de siguranță asociate călătoriilor, reapariția focarelor de coronavirus și riscurile unor noi carantinări a regiunilor turistice sau chiar stări de urgență în cadrul destinațiilor turistice. Mai mult de atât, preocupările legate de lipsa de informații fiabile și de deteriorarea mediului economic reprezintă ca factori importanți care influențează încrederea consumatorilor turistici.

Concluzii

Se întreprind eforturi continue pentru implementarea unor răspunsuri politice eficiente în vederea menținerii sectorului turistic și pentru declanșarea unei coordonări internaționale, așa cum s-a întâmplat în urma întâlnirilor dintre G20 și miniștrii turismului din UE, respectiv 24 aprilie și 27 aprilie 2020. Până în prezent, răspunsurile guvernamentale pot fi împărțite în trei categorii principale, deși există diferențe semnificative în ambiție, intensitate și nivelul de sprijin guvernamental între țări [9]:

1. O categorie se concentrează pe asigurarea unui echilibru echitabil de interese între protejarea vizitatorilor (de exemplu, informații, protecția consumatorilor, asistență la repatriere) și a lucrătorilor din turism (de exemplu, furnizarea de sprijin sub formă de venituri);

2. Al doilea urmărește să asigure supraviețuirea afacerilor de-a lungul întregului lanț de aprovizionare și cu un accent special pe IMM-uri;

3. Al treilea domeniu de intervenție se concentrează pe mecanisme de coordonare, inclusiv grupuri de lucru și măsuri de coordonare, pentru a viza mai bine răspunsurile și a sprijini redresarea sectorului.

Deși astăzi este prea devreme pentru a evalua dacă aceste măsuri vor fi eficiente, se pot trage o serie de observații și concluzii.

În primul rând, guvernele trebuie să pună în aplicare măsuri într-un mod rapid și transparent pentru a permite un acces imediat și simplificat la finanțare în beneficiul unui număr maximal de lucrători afectați.

În al doilea rând, aceste intervenții trebuie monitorizate în mod regulat pentru a permite strategii solide de abilitare pentru operatorii din industrie și, în special, pentru IMM-uri, în toate fazele crizei. Aceasta înseamnă furnizarea de asistență nu numai pentru a compensa pierderile de venituri, ci și pentru a oferi îndrumări cu privire la standarde și protocoale pentru ca întreprinderile să se redeschidă, să se adapteze și să acceseze piețe noi, precum și pentru a spori potențialul antreprenorial al IMM-urilor și a stimula procesele de colaborare.

În al treilea rând, operatorii din industrie trebuie să demonstreze abilități puternice de creativitate, inovare și rezistență pentru a pune în aplicare soluții inovatoare pentru a reconstrui o industrie turistică durabilă. Ideile antreprenoriale pentru destinații, produse și vânzări și, în general, pentru noi modele de afaceri vor fi esențiale pentru a ajuta sectorul să atenueze impactul pandemiei și să demareze eforturile efective de recuperare.

Aceste reflecții vor trebui neapărat să pornească de la o înțelegere profundă asupra modului de reorganizare a turismului intern, care, chiar dacă nu va compensa declinul fluxurilor de turism internațional, va fi crucial pentru reînnoirea economiei. Abordările coordonate cu alte sectoare

interconectate puternic afectate de criză, precum cele creative și culturale, vor fi esențiale pentru ca recuperarea să aibă succes.

În cele din urmă, este esențial ca factorii de decizie politică să utilizeze urmările pandemiei de COVID-19 pentru a îmbunătăți strategiile de gestionare a crizelor și pentru a consolida mecanismele internaționale și interne de coordonare și de învățare reciprocă între regiuni și subsectoare turistice pentru a regândi un sistem turistic mai durabil și mai rezistent și, prin aceasta, să răspundă unit și concertat la posibilele șocuri viitoare.

BIBLIOGRAFIE:

- [1] <https://www.unwto.org/impact-assessment-of-the-covid-19-outbreak-on-international-tourism>
- [2] <https://wttc.org/en-gb/>
- [3] <https://www.statista.com/forecasts/1103432/covid-19-revenue-travel-tourism-industry-country-forecast>
- [4] <http://www.assoturismo.it/assoturismo-cst-nel-2020-si-perderanno-oltre-260-milioni-di-presenze-turistiche-60-ripresa-solo-nel-2021-forse.html>
- [5] <https://elpais.com/economia/2020-04-01/exceltur-calcula-una-perdida-de-mas-del-30-del-negocio-turistico-a-causa-del-coronavirus.html>
- [6] <https://www.un.org/africarenewal/magazine/special-edition-covid-19/au-study-covid-19-could-cost-africa-500-billion-damage-tourism-and>
- [7] <https://wttc.org/en-gb/About/About-Us/media-centre/press-releases/press-releases/2020/latest-research-from-wttc-shows-an-increase-in-jobs-at-risk-in-travel-and-tourism>
- [8] https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---sector/documents/publication/wcms_214576.pdf
- [9] https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=119_119680-di6h3qgi4x&title=Covid-19_SME_Policy_Responses
- [10] <https://www.unwto.org/news/impact-of-covid-19-on-global-tourism-made-clear-as-unwto-counts-the-cost-of-standstill>